

akartak szerezni, de nekem akkor jobban tetszett egy tanítónő. De abból se lett házasság. Istennek hála, egy német orvos-barátom jóvoltából kis magán-laboratóriumom van. Nem kell kiülnöm a nyugdíjasok padjára a parkba. Lefoglalom magam. Valami picula is került, hiszen újból felfedeztem a spanyolviaszt!

Ennyire tellett most tőlem.

Kézcsókjaimat küldöm és üdvözlöm a szép örmény nőket

dr. Bogdán Rajcs Zsolt

*****

Gyere közénk ...

Néhány évvel ezelőtt, egy baráti társaságban - már nem emlékszem hol, kinek a szájából - pattant felém ez a biztató.

Az irodalomról cseverésztünk, de egyszercsak valaki feltette a közhelyként ismert kérdést:

- Ki mondhatja itt a Kápat medencében magáról, hogy "tisza magyar"?

Nagyot neveltünk, de a kérdező kötötte azt a bizonyos ebet a karóhoz, és szép sorjában mindnyájunknak el kellett mondania a származása történetét.

Amikor rám került a sor, az apai ágon kezdtem: öregapám csíkmenasági székely volt, felesége - akit az utódok ma is Nana-ként emlegetnek - egy csíkszeredai örmény posztókereskedőnek a leánya. Az anyai nagyapán Schubert, - tehát német volt - s családi legenda szerint Mária Terézia uralkodása idején került a Hernád völgyébe molnárként, majd később Tokaj-Hegyaljára. Egyszer, borszállítás közben - Lengyelországból hazafelé jövet - szekérré rakott egy tót leánykát, az én tündér nagymamámat. Egy szem lányukat apám vette feleségül, aki - ahogy már említettem - az erdélyi székely, örmény ivadéka volt: *Dávid József*.

Ezután ült mellém a "hívogató":

- Kukkancs be hozzánk - mondta. - Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület társasága minden hónap harmadik csütörtökén du. ötkor tartja összejeövetelét.

- Gyere, ismerkedj a testvéreiddel...

Bekukkantottam.

Bár tagja vagyok a MÚOSZ-nak, a Kossuth- és még egy sor más baráti társaságnak, de őszintén mondom, hogy olyan szívmeleg fogadtatásra nem számítottam, mint a klubban.

Elsőként dr. Issekutz Sarolta - a szervezet elnöke és a klub háziasszonya - olyan közvetlen kedvességgel üdvözölt, mint édes testvérét és az első szava az volt: hallom, hogy te írogató ember vagy. Nekünk van egy havonta megjelenő szerény kis füzetünk és szívesen közölnék benne rövidebb írásaidat.

Hát mit mondjak... aki ötven éve firkász s bár számtalan alkotása - köztük 3 regénye is - megjelent, de ha száz évig élne is, a legfőbb vágya, hogy mondandóját nyomtatásban is lássa. De nem ez a legérdekesebb ölelés, fogadtatás, hanem ami - a további ismerkedések után - a tagok, testvéreim, barátaim szeretetéből áradt.

Olyannyira, hogy a múlt évben, az Önkormányzati Kisebbségek választásán a XI. kerületben képviselőségre is érdemesítettek.

(Erre büszkébb vagyok, mint arra, hogy a Babics Magyar-Amerikai Kiadó "Ki Kicsoda" c. lexikonába is bekerültem.)

Node a klub esték nívója: neves tudósok, művészek előadásai, vagy a legutóbb, Madách: "Az ember tragédiája" c. csodálatos rajzfilm vetítése. És mindezen túl, a kötetlen társalgás - Sára asszony kitűnő szervezése folytán - annyira befejezetlen, szinte nap mint nap ismétlődik... Hogy csak hármat említsek a sok közül: két hete együtt vacsoráztam dr. Szarka

Györggyel, a mi "Gyuri bácsinkkal", aki az Erdélyi kirándulásainkon fogja a kezünk, emeli a lelkünk a sok szép látnivaló bemutatásai során.

A napokban összefutottam a Ferenciek terén lévő ABC-ben (ahol 55 Ft-ért kitűnő feketekávét adnak) Fancsali Jancsival, - a kitűnő zenésszel, zenetörténésszel - és mintha egy presszóban ültünk volna, csak úgy állva, legalább egy jó órát beszélgettünk.

Április elején Nagypál Tibor szülinapjára hívott vacsorára, aki - ha valaki még nem tudná, az ország egyik leghíresebb vadásza, még a kapubejáróján is trófea díszel - s bemutatott egy Svédországban élő erdőmérnöknek, aki szintén örmény származék... és ami a legnagyobb kitüntetés (a pazarul készített és tálalt vacsora után), meghívott egy vadászlesre (!)

De sorolhatnám hosszan azokat a szívmeleg, testvéri kapcsolatokat, amelyeket az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesületnek köszönhetek.

És köszönhetek még valamit:

Nem voltam ugyan ateista, de számtalan emberen, a népeken esett szörnyűségeket olvasva, látva - és sokszor a saját sorsomon esett igaztalanságokon is elkeseredve - így kiáltottam az égre: Uram! Ha csakugyan vagy, és ha mindent tudsz, látsz, és ha mindenek felett hatalmad van, miért tűröd az embertelen cselekedeteket?!

De... amióta az Erdélyi Örmény Gyökerek klubjába járok és behatóbban - nem csak olvasom - tanulmányozom is Wass Alberttől Szongott Kristófig az erdélyi emberekről szóló műveket, nem csak eszemmel tudom, hanem lelkileg is rádöbbenem, hogy a Mindenható Úr Isten egyetlen szerelme fia, az Úr Jézus Krisztust is próbára tette, hogy meglássa, megtudja a Földön élő világ, köztük elsősorban az ember, hogy a megpróbáltatásokat hogyan kell elviselni. Az örmények tudták.

Akik évszázadokon át, de különösen 1915-ben, a törököktől elszenvedett mézszárlások után, jelentős részben úgy sodródtak szerte a világba, mint ősszel a gyökerét vesztett ördögcsékér...

Az Erdélyben megtelepültek is érezhették a befogadók összeférhetlenségét, így az örményeknek önmaguk természete fölé kellett kuporogniuk, akaratukat, titkaikat leplezniük, hiszen másként az új haza szokásaival, kultúrájával összeférhetetlennek tűntek.

De - gondolom - miután az új hazától kívül teremtődtek, volt valami ártézikútszerűen fölbuzgó bennük...

Trianon után ezt a sorsmélységből a fölbuzgó erőt már a székelyek, szászok is - jól látták, érezték, és elsősorban a székelyek ölelik ma testvérként az Erdélyben gyökeret vert örményeket, és viszont...

Dávid József

*****

Az "ánibeli" örmények nyelvi érdekességei

Mivel nem vagyok nyelvész, még azt sem mondhatom el, hogy amit most leírok, az tényekben és egész bizonyossággal olyan kérdésekre ad magyarázatot, amelyekre még mások is kíváncsi érdeklődéssel várnak választ. Ennek megértésére talán elmondanék egy egyszerű történetet, amely velem történt meg, jónéhány évvel ezelőtt:

Húsvét vasárnapján örmény misét hallgatok *Minassián* barátom meghívására a Mechitaristák templomában, Bécsben. Régi barátság fűz Minassiánhoz, a fiaink egy osztályba jártak, és amikor végeztek, közösen ünnepeltük a sikeres érettségi eredményét. A templomban a pap mondta örményül a magáét és mivel én egy szót sem értettem az egészről, azon gondolkodtam, hogy vajon mit csinálhatnak a gyergyói véreim vasárnaponként, akik szintén semmit nem érthetnek az örmény miséből. De hát így volt gyermekkoromban is, amikor még latinul miséztek és az akkor egész természetes volt.

Így elmélkedtem magamban, aztán egy idő múltán halkán kértem Minassián barátomat, hogy